

Голові спеціалізованої вченої ради
Д 17.127.03
Класичного приватного університету
д.держ.упр., професору

В.М. Огаренку

ВІДГУК

офіційного опонента доктора наук з державного управління, доцента Олійник Наталії Іванівни на дисертацію Солоннікової Ірини Миколаївни «Формування та реалізація державної політики у сфері благоустрою населених пунктів», подану до захисту у спеціалізовану вчену раду Д 17.127.03 Класичного приватного університету на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління

1. Актуальність теми дисертації, її зв'язок з науковими програмами, темами

На сьогодні сфера благоустрою характеризується незадовільним станом, що негативно впливає на естетичний вигляд території населеного пункту, підвищує рівень безпеки перебування мешканців на такій території та створює для них окремі незручності. Це пов'язано із несвоєчасним виконанням робіт із санітарного очищення території, неналежним здійсненням заходів щодо поводження з твердими побутовими відходами, відсутністю заходів боротьби зі стихійними сміттєзвалищами, неналежним проведенням робіт з утримання дорожнього господарства тощо. Все це вимагає нових підходів у формуванні та реалізації державної політики у сфері благоустрою населених пунктів та відповідатиме сучасним викликам суспільства.

Розроблення й реалізація державної політики у сфері благоустрою населених пунктів мають спиратись на відповідну наукову базу, що дасть

змогу приймати оптимальні управлінські рішення у сфері благоустрою населених пунктів, застосовувати науково обґрунтовані критерії та ефективні механізми узгодження інтересів різних груп. Тому таким важливим є розуміння сутності державної політики у сфері благоустрою населених пунктів, її основних цілей, завдань і принципів розроблення та реалізації

Дисертаційне дослідження Солоннікової Ірини Миколаївни є, безперечно, актуальним, оскільки отримані результати сприяють вирішенню питань щодо вдосконалення державної політики у сфері благоустрою населених пунктів в Україні.

Дисертацію виконано в межах науково-дослідних робіт Класичного приватного університету: «Теоретико-методологічні та філософсько-історичні основи розвитку й перспективи реформування державного управління в Україні» (номер державної реєстрації 0113U000589), «Теорія і практика публічного управління й адміністрування в Україні та зарубіжних країнах» (номер державної реєстрації 0116U002645). Внесок здобувача полягає у виявленні особливостей формування державної політики у сфері благоустрою населених пунктів у різних напрямках її реалізації.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Сформульовані дисертантом наукові положення, висновки та рекомендації переважно обґрунтовані, підтверджені використанням значного масиву теоретичного та емпіричного матеріалу, базуються на узагальненні значної кількості наукової літератури, у тому числі й іншомовної. Обґрунтованість і достовірність результатів дисертаційної роботи також підтверджена їх апробацією на різних науково-комунікативних заходах.

Відповідно до мети дисертаційного дослідження дисертант здійснив наукове обґрунтування та поглиблення теоретико-методологічних засад формування й реалізації державної політики у сфері благоустрою населених пунктів.

Підвищенню ступеня обґрунтованості отриманих результатів у значній мірі сприяло використання низки законодавчих та нормативно-правових джерел з проблематики дослідження, зокрема, законів України, указів Президента України, постанов Кабінету Міністрів України, матеріалів Державної служби статистики України щодо стану житлового фонду України.

Результати проведених досліджень, їх узагальнення надали підставу для формування висновків і рекомендацій, що мають теоретичне й практичне значення. Висновки по розділах та в цілому по дисертації є послідовними та добре обґрунтованими, відображають отримані результати дослідження, що відповідають поставленим завданням. Висновки співвідносяться зі змістом дисертації та є похідними із її основних положень. Отже, усе це підтверджує, що наукові положення, висновки та рекомендації дисертаційної роботи І. М. Солоннікової є сповна обґрунтованими та достовірними.

3. Наукова новизна одержаних результатів дисертаційного дослідження

Ознайомлення зі змістом дисертації, основними публікаціями та авторефератом дозволяє визнати, що мету дослідження виконано. Це знайшло відображення в основних положеннях роботи, які сформульовані автором особисто і характеризуються певною науковою новизною.

Наукова новизна одержаних автором результатів визначається чітко поставленими завданнями, сформульованими теоретичними висновками та конкретними практичними пропозиціями. Головні положення наукової новизни тісно пов'язані з результатами вирішення автором основних завдань дисертаційного дослідження. Особливо слід відзначити наступне.

Дисертантом вперше обґрунтовано доцільність і визначення порядку запровадження податкових стимулів для юридичних та фізичних осіб, зокрема тих, які здійснюють роздільне збирання сміття, шляхом надання податкових пільг: з податку на прибуток для юридичних осіб (дозвіл

включати до складу витрат, що зменшують оподатковуваний дохід); з податку на доходи фізичних осіб (зменшення оподаткованого доходу фізичної особи – підприємця в разі придбання та встановлення на власній і/або прилеглий території контейнерів для вторинної сировини та/або урн для викидання основних типів упаковки: пластику, скла, металу, паперу); з податку на доходи фізичних осіб (зменшення річного оподаткованого доходу в разі встановлення ними на власній території урн для викидання основних типів упаковки)

Заслуговує на увагу обґрунтований автором механізм стимулювання співробітництва територіальних громад у частині вдосконалення здійснення тендерних процедур шляхом внесення змін до ст. 2 ЗУ «Про публічні закупівлі» стосовно збільшення встановленого законодавством обмеження для здійснення закупівлі товарів (робіт, послуг) для потреб територіальної громади в напрямі здійснення благоустрою її території).

Автором удосконалено підхід до визначення структури організації благоустрою населеного пункту, яка поєднує в собі комплекс робіт з інженерного захисту, розчищення, осушення та озеленення території, покращення мікроклімату на території населеного пункту, санітарного очищення території, зниження рівня шуму, кожна з яких представлена у вигляді переліку дій, що мають виконувати органи місцевої виконавчої влади, місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації для створення комфортних, безпечних умов перебування жителів населеного пункту.

Зокрема, удосконалено механізм організації благоустрою населених пунктів в умовах децентралізації управління, що надасть змогу мати уявлення про зміни, які відбулися в Україні із запровадженням системи децентралізації, зокрема: можливість добровільного об'єднання територіальних громад; можливість здійснювати співробітництво територіальних громад і, відповідно, акумулювати матеріальні та фінансові ресурси, здійснювати спільне фінансування інфраструктурних об'єктів

Можна відмітити також, що в дисертаційній роботі набуло подальшого розвитку класифікація нормативно-правових актів у сфері благоустрою населених пунктів за напрямками здійснення благоустрою, зокрема щодо: здійснення забудови населеного пункту у сфері раціонального використання землі; санітарного очищення території населеного пункту; забезпечення зовнішнього освітлення та розміщення об'єктів зовнішньої реклами; розміщення малих архітектурних форм щодо озеленення території в напрямі зниження рівня шуму; розчищення й осушення території; покриття доріг і тротуарів, забезпечення безпеки руху; інженерного захисту території.

Наукова новизна одержаних результатів і наукова їх цінність полягають у тому, що робота побудована на багатоаспектному аналізі досліджуваної проблеми, а це свідчить про певний внесок в теорію і практику державного управління і про високий науковий рівень дисертанта.

4. Практичне значення результатів дослідження

Дисертаційне дослідження І. М. Солоннікової відзначається достатньо високим науковим рівнем, критичним аналізом матеріалу з питань формування та реалізації державної політики у сфері благоустрою населених пунктів в Україні, що надало змогу здобувачеві сформулювати практичні рекомендації та пропозиції щодо напрямів її удосконалення.

Наведені в роботі рекомендації базуються на дослідженнях здобувача і представляють інтерес як для науки, так і для практики.

Практична цінність роботи полягає в тому, що більшість розробок і рекомендацій знайшли своє застосування в діяльності *Департаменту житлово-комунального господарства Виконавчого комітету Кременчуцької міської ради* (довідка про впровадження від 12.11.2019 № 11-12/2019) та *Інспекції з благоустрою Запорізької міської ради* (довідка про впровадження від 17.12.2019 № 12-/0223).

Використання результатів дисертаційної роботи здійснюється також в навчальному процесі Класичного приватного університету під час

викладання дисциплін: «Державне управління», «Публічна політика і управління» (довідка про впровадження від 15.01.2020 № 16/20). Основні наукові розробки можуть бути використані в системі підготовки й підвищення кваліфікації державних службовців, під час подальших наукових досліджень з визначеної проблематики в галузі науки державного управління та інших споріднених наукових галузях.

5. Оцінка оформлення дисертації та змісту автореферату.

Оформлення дисертації та автореферату виконано згідно з вимогами МОН України та не викликає зауважень. Ознайомлення з текстом автореферату дозволяє констатувати, що його зміст повною мірою відбиває основні положення і висновки дисертації та не містить зайвої інформації.

6. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації.

У цілому дисертаційне дослідження здійснене на достатньому науково-теоретичному рівні, проте окремі наукові положення та висновки потребують уточнення та пояснення з метою більш повного розуміння отриманих нових знань.

1. Розгляд теоретичних підходів до вивчення благоустрою (розділ 1, п.1), доцільно було б завершити таблицею з представленням авторського бачення усіх розглянутих термінів щодо благоустрою населених пунктів. На нашу думку, це б сприяло узагальненню викладеного матеріалу та підкреслило б авторську позицію.

2. В розділі 1 (п. 1.3) автор наводить досить широкий перелік нормативно-правового забезпечення державної політики у сфері благоустрою населених пунктів. Зокрема, розподіляє нормативно-правові акти за напрямками здійснення благоустрою населених пунктів. На нашу думку, не достатньо уваги автор приділяє таким нормативно-правовим документам, які спрямовані саме на забезпечення сталого розвитку населених пунктів з урахуванням громадських і приватних інтересів, а саме: Закон України

«Про основи містобудування», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про архітектурну діяльність».

3. Важливим напрямом державного регулювання сфери благоустрою населених пунктів є розвиток системи контролю та реалізація відповідальності у сфері благоустрою населених пунктів. Так, дисертант пропонує напрями щодо удосконалення контролю у сфері благоустрою населених пунктів (розділ 3, п. 3.2), але зовсім не згадує про відповідальність, яка, на нашу думку, тісно взаємопов'язана із контролем.

4. Пункт 3.3 присвячений перспективам запровадження закордонного досвіду в процес організації благоустрою населених пунктів. Так, автором проаналізовано реалізацію державної політики благоустрою населених пунктів в таких країнах, як: Франція, Велика Британія, Литва, Казахстан, Польща, Німеччина. Проте автором не обґрунтовано та не визначено, який саме досвід і яких країн є найбільш актуальним для запровадження в Україні.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК

Наведені зауваження суттєво не впливають на зміст дисертації і не знижують її наукової та практичної цінності. Роботу виконано на належному рівні, вона є цілісною та завершеною, відповідає паспорту спеціальності 25.00.02 – механізми державного управління. Тема дисертації є актуальною, а отримані в роботі наукові результати сукупно вирішують важливе наукове завдання, що полягає в обґрунтуванні та поглибленні теоретико-методологічних засад формування й реалізації державної політики у сфері благоустрою населених пунктів. Основні результати повною мірою відображено в опублікованих працях автора. Висновки до розділів та загальні висновки дисертації є достатньо обґрунтованими, а пропозиції мають практичну значущість.

Дисертація виконана на достатньому теоретичному рівні, викладена науковою мовою, розділи дисертації пов'язані між собою структурно і змістовно, висновки ґрунтуються на результатах проведеного дослідження, які, в свою чергу, є достатньо аргументованими та доказовими.

Враховуючи актуальність, новизну, важливість одержаних дисертантом наукових результатів, їх обґрунтованість і достовірність, а також практичну цінність сформульованих положень і висновків, можна стверджувати, що дисертаційна робота відповідає вимогам «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. №567, а її автор, Солоннікова Ірина Миколаївна, заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління.

Завідувач кафедри економічної
політики та врядування Національної
академії державного управління
при Президентові України,
доктор наук з державного управління,
доцент,

Н.І. Олійник

Учений секретар Національної академії
державного управління при Президентові України,
доктор наук з державного управління, професор

А.П. Рачинський